

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Évesre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.
Előfizetési pénzek és reklamációk
B. KANYI ERNŐ könyvnyomdájába küldendők.

Felolvasó szerkesztő: Dr. CZIFRAK JÁNOS.

Kiadó:

A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények
lap szerkesztésébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasznos petítor egyszeri hirdetésnél 20
fillér, többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér.
Nyitlertűt kerül sora 50 fill.

Korházunk fejlődése.

(Cz) Mindenki tudja és nem mondunk vele semmi újdonságot, hogy Muraszombat a legjelentékesebb helyek egyike Magyarországon. A büszke localpatriotismusként azért nem kell felbuzdulni bennünk, mert sok más község van hasonló jelentéktelenségben. Legfeljebb azt lehetne zokon venni, és önmagunknak szemünkre hányni, hogy nincs bennünk, a község polgárságában és az ezek által kiválasztottakban kellő intellektuális erő, ebből a jelentéktelenségből kimászni. Egy egészen közönséges falu vagyunk, s ha így haladunk mint most, az is fogunk maradni egészen a jövő ezredévig, vagy még azontul is.

Ebben a szükségben azonban mégis van valami olyan, ami nagyon élit a többitől. Van Muraszombatban egy olyan közintézmény, amely jóval felülhalad és kimagaslóan ebből a falusi keretből. A muraszombati járási közkórházat értjük. Nincs a világon semmi mutogatni való, az ide tévedt idegen előtt semmivel sem dicsekedhetünk, csak éppen egyes egyedül a kórházunkkal, amely minden ízében európai, modern intézmény. Külső megjelenésében ma még nem nagyon imponáló, ámbar a legszebb középülete Muraszombatnak, de rövid időn belül a kórház palotája is meg fog felelni annak a jó hírnévnek, amelynek hála Istennek most örvend.

A kórház érdemes igazgatója Pósfay

Pongrátz, főorvosa dr. Geiger Vilmos és mütője dr. Skrílez Mihály, olyan intézményre fejlesztették azt, amely páratlanul áll nemcsak a Vármegyében, hanem talán az egész országában is. Anyagi erőnkhez mérten, mint a szerűen van felszerelve, kezelése pedig híres és példaadó.

Ennek a kiváló intézménynek életében igen nevezetes forduló pont következett be a múlt szombatban. A kórház gondnoksága egy rendkívül fontos ülést tartott, amelyen minden vita nélkül, a kórház fejlesztése szempontjából, egy 110000 koronás beruházást határoztak el, mialta a kórház nagy arányokban fog bővülni, fejlődni.

Már korábban megirtuk, hogy a miniszterük megengedte egy trachoma és fertőző pavillon felállítását. Ennek átjavított terve alapján az építés minél előbb kezdetét fogja venni. Ebben a pavillonban 25 ágy nyer elhelyezést, míg által a kórház méretei természetesen megnagyobbodnak. Ennek azután az lesz a következménye, hogy szaporodik az ápoló személyzet, a cselédség, meg kell ehhez képest nagyobbítani a konyhát, a melléképületeket, és feltétlenül szükségessé válik egy orvosi laboratórium.

E sok követelménynek eleget teendő, elhatározta a gondnokság, hogy egy központi gazdasági épületet emel, amelyben az ápoló személyzet és cselédség lakása, konyha, mosókonyha, fertőtlenítő helyiség és minden egyéb szükséges melléképület elhelyezést

nyer. Ez által természetesen a kórház pavillonban ismét tetemes hely ürül meg, mert a most gazdasági célokat szolgáló helyiségeket mind körfermekké fogják átalakítani.

A nagy építkezések és átalakítások tervei már készen vannak, s az illetékes ténylezők, már megkérték a minister előleges jóvá hagyását, ki is azt kiállításba helyezte.

Az építkezés költségeiből 60000 koronát conversatiós költséssel fedez a gondnokság, amelyet a kórház évi feleslegéből fog fizetni, a költség többi része saját megtakarított tőkeiből kerül ki.

Üdvözljük a kórház derék vezetőségét, igazgatóját, orvosait és gondnokságát, mert e lépéssel módot adnak arra, hogy a kórház igazán és a szó legszebb értelmében moderné váljék, és ezzel a mostaninál még jobban megfeleljen nemes hivatásának.

Vasuti mizériák.

E czim alatt többször meglelkeztünk vasutunk hiányairól, a miknek orvoslását kértük s dícséretére legyen mondván, az üzletvezetésnek, nem eredménytelenül.

Jelen sorainkkal is csak a békés egyetértésnek óhajunk szolgálatot tenni, midőn a szombat-helyi máv. üzletvezetésének figyelmet felhívjuk azon abszurd állapotra, mely a vonatok szerelvény összeállításánál előfordul.

Vasutunk cseszemő korában, a megnyitás első hónapjában, ha nem is első rangú — de

TÁRCSA.

Amorette.

Egy lovat hívtak Amorettnak. Egy karesu, világosbarna, helyesmőri lovat, amely csupa ideg volt. Egy pillanatil sem maradt nyugton. Hol a láseit emelgette, hol a nyakát forgatta, hol a farkát esóvalta. Amorette nek Csorbay báró keresztelte el, mert a mikor a ló a kastélyába került, a legelső dolga az volt, hogy kiszakította magát a lovaszín kezéből és szilajon neki rúgtatott egy kerti gipsz amorette-nak, amely ezer darabra törve hullott a virággyák közé.

— Az amorette! — kiáltotta ijedten a báróné.

Mire a báró csettirtett egyet a nyelvél.
— Az amorette meghalt, eljen Amorette!

Ez volt a szilajvőri paripa keresztelője.

A lovaszín két héten keresztül minden reggel másfél óra hosszat ülte meg Amorette, hogy kissé ráncba szedje. A tízenötödik napon a bárónak kedve kerekedett kilovagolni rajta. És egy fél órával később összeeszuott koponyával hozták őt haza. Amorette úgy odavágta egy éles szikla tövébe, hogy az agyveleje kilocsosant. Harmadnapra temették.

A báróné, aki mindössze huszonhárom éves volt amikor özvegyen maradt, a tragikus eset után mintegy felesztendeig utazott a külföldön. Egy nő rokónával bebarangolta Itáliát, bánatosan

merengelt a szicíliai partokon, egy-két könnyel hullatott a Földközi tengerbe, amikor a hatalmas gözös Afrika fele röpítette, amikor: spanyolföldre lépett, az areszine már visszanyerte régi üdeségét. Nizzában már mosolygott, amikor pedig haza érkezett, szebb volt mint valaha.

Egyenesen a birtokára utazott. A családi kripta ajtajában, férje oszladozó teteme fölött rövid imát mondott, azután végig sétált a kertben, a hol éppen rozsakát nyesegetett a kertes. A báróné néhany pillanatil szótlanul nézte a hű szolgát. Azután hirtelen ezt kérdezte:

— Mi történt Amorette-vel?

— Le kellett volna bunkóznia, méltóságos asszony, azt a bestiát, de hát... Ott van az istállóban. Úgy tudom, hogy a szomszéd birtokos alkuszik rá...

— Ki az?

— Szentjóni nagyságos ur. Hogy nem felti a borót ettől az állattól!...

— Legjobb is lesz, ha eladjuk. Nem akarom többé látni azt az állatot! — tette hozzá halkán a báróné.

Rövid esend következett. Az emlékek árnyéka sühant végig nesztelenül és komoran a kert fái között.

— Mondja meg az ispánnak, hogy adja el azt a lovat... — mondotta végre a báróné és lassu léptekkel felment a kastélyba.

Másnap Amorette már a Szentjóni egy, a szomszéd uradalom fiatal urát, aki a terjedelmes birtokot röviddel azelőtt örökölte a nagybátyjától,

Szentjóni attasé volt a párisi nagykövetségen, amikor híret vette a nagybátyja halálának. A testamentum 6 tette meg általános örökösévé. Szívesen szakított addigi pályájával, amelyel kezdetől fogva nem nagyon szimpatizált.

Amikor Amorette új otthonába vezették, Szentjóni gyönyörűséggel nézte a tüzes állatot. Másnap reggel már fölnyergeltette és utnak indult vele a sárrei erdő felé. Lassan ügetett, a virágzó, illatos ákácok alatt a Szűz Maria szobraig. Ott kelttél azt ut. Szentjóni balra nézgetta a lovat, de hiába, a mankranos állat jobbra tartott. Ostorcsapás, sarkantanyuzás hiabavaló volt kénytelen engedni. Amorette tehát jobbra vitte a gazdáját: luzafoideken, kukoricán keresztül vágatott, majd letért az országútra, még egykettőt kanyarodott s néhány perc múlva megallott a Csorbay-kastély ráesos kerítésé előtt.

Szentjóni idegenül nézett szét. Majd rövidebbre fogta a kantárt és az ostorával nagyot húzott a ló büszkén ivelt nyakára. Amorette fölágokodott.

E pillanatban halk sikoly hangzott a kastély erkélyéről.

Szentjóni esodaltanos ügyességgel megfekte a paripát, s azután kíváncsi szemmel nézett fel az erkélyre. Egy fekete csipkőruha tűnt el az erkély ajtajában.

Ideje sem volt gondolkozni azon, hogy kinek az alkant rebent el az aggódo sikoltás, amikor megnyitott a kertajtó és egy inas lépett ki rajta.

— A méltóságos asszony kéreti a nagyságos

Tisztelettel kérjük, kiknek előfizetése lejárt, annak szives megújítását.

egy kis jó akaratú elmondhatni — elég kényelmes kocsikat bocsájított a vasúttársaság a közönség kényelmére, ez ellen, kivéve a tisztaságot, nem is fordult elő panasz, sőt a közönség ezen nehézményezése is reperálattott. Most azonban nem tudni mi okból, az eddigi rendes állapot megváltozott.

A délután 3 óra 52 perckor induló vonat szerelvényének összeállítása egyszerűen — bámulatos. Az utas nem tudja első pillanatra, hogy nevesse-e vagy boszankodik. A személyforgalom ekkor a legnagyobb s mégis ép ekkor nincs elégséges kocsik, hogy a közönséget kényelmesen szállásolják. Különösen a II-ik osztály utasai panaszkodnak, ugyanis ezek számára csak egyetlenegy kocsit áll rendelkezésre, ez is egy ószi régi futódeszkás, oldalról nyíló ajtós kocsik.

Már most mindenki elképzelheti, hogy mi esoda kellemes utazás egy ilyen alkalmatlanságban a hosszú 75 kilométeres uton. Vas szerelvénynek kell lenni annak az utasnak, aki meg nem érne az ilyen való utazás fáradalmait.

Növeli a vizsszasságot még az a körülmény is, hogy e bálkán vasutakhoz illő kocsit után egy kényelmes oldalifolyósos, modern első osztályú kocsit van csatolva, ami tekintve, hogy I. osztályú utas csak igen ritkán akad, őrösen szaladja az az egész pályát. Ezt a képtelen kezesi összeállításnak okát megérteni nem tudjuk. Hiszen az államvasutak is üzlet, amely vállalkozik arra, hogy a közönséget megfelelő díj lefizetése ellenében a kívánt helyre szállítja, olyan alkalmatlanságon és kényelemen, melyet a mai kor modern technikai fejlődése mellett egy hatalmas vállalatától a közönség joggal elvárhat.

De a mai állapot nem is üzletszerű, mert míg a II-od osztály zsufolatig megtelik, addig az I. osztályú kocsit, látog az üreségtől tehát hasznot nem hajt, sőt járatására mindennap ráfizet a vasut.

Azt hiszük e bajon könnyű lesz segíteni. A mint tudjuk a csakornyai—ukki vonalon, a mely sokkal kisebb forgalmu, több új, a mai kornak megfelelő oldal folyósos kocsit járat az államvasut, holott azok soha sem telnek meg egészen. Tegyenek át egy két ily kocsit a mi vonalunkra a hol égető szükség van rájuk, mindjárt megszűnik a mai tarthatatlan helyzet, hogy az intelligens közönség hering módjára kénytelen a hosszú s hatalmas utat végig szenvedni.

Takarékoskodjunk a takarmánnyal.

Szomorú napoknak néz elő a télen gazdálkodó ember. Nem elég, hogy gabona termésmink országszerte oly csekély, hogy egyik másik vidéken az átlagtermés alig haladta túl a 4—5-gát. Így nagyon sok gazda alig lesz képes néhány méter-mázsát piacra vinni, alig lesz miből penzelní. Az országban bajt növeli, az a körülmény, hogy a jószágának is kevés lesz a takarmánya. Bizony sokan már azon agódnak, hogy mivel és hogyan bírják kitelelni a jószágukat.

A ránk özőnlő tavaszi forróság az anyaszórákat telte tönkre a forró június és kiadó eső nélkül július pedig teljesen megakasztotta a sarju növekedését. Helyálló csak a lucerna volt, a nagy forróság deáczára is tanulságul annak, hogy ez a növény milyen megbecsülhetetlen minálunk. s hogy mennyire kell törekedni minden gazdának itt nálunk, hol a lucerna oly szép hasznát ad, hogy ebből a sokat érő takarmányból minél többet vessen, még pedig jó előkészítet, trágyázott földbe vessen, jó aranka mentes magot, hogy minél nagyobb termést kapjon s a lucernás minél tovább kitartson.

A mint tudom, e sorokat olvasó gazda közönségnek ez idén megnit kevés a teli takarmánya, tehát akarva, nem akarva takarékoskodni kell azzal a kevéssel, melyet össze tudtak gyűjtögetni. De érdemes takarékoskodni annak a gazdának is, kinek talán elegendő takarmánya van, ki talán még a mult éviből is tud mutatni, mert még ma senki sem tudja megmondani, milyen lesz a tél, nem nyílik-e majd bele nagyon a tavaszba, nem lesz-e keői a legelő nyílás; zöld takarmány kaszálás.

A takarékoskodást nem elég akkor kezdeni meg, mikor jó formán nincs miiből, hanem már most kell ahhoz hozzátánni. Ugy bizony gazdurnak, most a kezdet kezdetén, most míg a rétek, lucernáról herések legelőt ígérnek.

A takarmánnyal való takarékoskodásnak többféle útja, módja van. Egyik gazda így teheti, a másik úgy, miért is én ez alkalommal egy kis gondolkodni való fogok nyujtani olvasóimnak, egy kis utmutatást, a melyen indulva minden gazda ki tudja eszelni, hogy az ő körülményei között, hogy és mi módon tudja takarmány készletét a lehetőségig megtakarítani.

Általában mondhatom s ezt minden olvasója e soroknak, jegyezze jól meg, hogy három féle módon kell törekedni arra, hogy a télire ellett takarmányt megtakaríthassuk.

1. Arra igyekezzenek, hogy a télire ellett takarmányhoz minél később nyuljanak az össel. 2. hogy tavasszal minél korábban hagyassák abba a széna etetést. 3. hogy kőzbe úgy osszak be a takarmányt, hogy abból minél kevesebbet

fogyasztassanak. Természetesen azonban arra is kell tekintettel lenni, hogy minél több s jobb szénájuk legyen, vagyis takarékoskodjunk már most a zöld takarmánnyal, a herével, lucernával, csalánadéval, hogy ezekből minél többet tehessenek ol télire, azután meg a mohar és sarju kaszálásnál vigyázzanak, hogy ezeket jól betakaríthassák, nehogy elvesztésük táplálékértéküket.

Ezeket előre beesátva, lássuk most egyenként a három pontot, melyeket a takarmány takarítás szempontjából megemlítettem.

Hogy a szénához minél később keljen hozzányulnunk, ezt úgy érjük el, ha kihasználunk össel minden apró-cseprő dolgot, a mi takarmánnyal kínálkozik. A réten, a herésen ne hagyjuk barangolni a jószágot, hanem osszuk azt be, hogy ezek a legelők minél tovább kitartsanak. Becsüljünk meg mindent a mi takarmányt ad; a répelevelet gondosan szedjük, (de nem ám azt a mely még zöld és a répat gyarapítja hanem, a melyek sürgetni, elhálni kezd) azon felül a burgonya zölde je a hol még a szedés előtt egész-seges haszna vehető takarmány, a többi meg alkalmazásra lesz jó, melylyel meg salmát takaríthatunk, ezt takarmánnyal használjuk fel.

Tavasszal úgy hagyhatjuk minél korábban abba a széna etetést, ha már most öszelő vidékén zölden vágni való rozsort, ami tavasszal a legkorábbi zöldtakarmányt adja, Vessük pedig azt a rozsort oly földbe, ahol esztendőre mohart vagy csalánadét akarunk természetén, amelyeket meg elég időnk van elvetni a rozsa aratása után is. Sőt kisebb földön azt is megtehetjük, hogy külön agyba vetve répat, annak palántáját ültetjük ki a zölden és korán levágott rozsa tarlójába. Természetesen az olyan földet, amelyről egy esztendőben két termést akarunk, jó bőven meg kell ám trágyázni a rozsa alá. Ha a rozsort korán vetettük el ily jól trágyázott földbe, hosszú öszel még az is megiesik, hogy a rozsa megnő s nem megvetődik kaszálást a nélkül, hogy tavasszal ezért szénatübban fejlődnek. Ezzel a rozssal is késleltetjük a széna etetés megkezdését.

A legfontosabb azonban a takarmánnyal takarékoszágnál az a, mit a harmadik pont alatt említettem, hogy t. i. úgy osszak be a takarmányt, hogy a teli etetés alatt széna minél kevesebb fogyjon. Természetesen azonban úgy, hogy a miatt az állatok ne legyenek koplatatva.

Erről a jövő számban fogok bővebben megemlékezni.

Szenteh Dező
gazdasági szakintáár.

(Folyt. köv.)

Járásunk ebtartóinak figyelmébe.

Kiszámíthatatlan a veszedelem és kár, amit az állatok vesztetése idézhet elő. Azert már régi időktől kezdve jelentek meg rendletek ennek a rettenetes betegségnek vagy tovább terjedésének megakadályozására. A veszttség leginkább kutyánál, macskánál fordul elő, azonban ezekről valamennyi házi állatra és az emberre is ráragad.

A befertőzés legelőbbször harapás által történik. A befertőzés után némely állattajnál előbb, másoknál pedig később tör ki a betegség. Kutyánál 3—10 hétig ritkább esetekben 5—15 hónapig is lappanghat. Lovaknál 15 naptól 3 hónapig, szarvasmarháknál és sertésnél sokszor még emel hosszabb ideig is elhuzodhatik a betegség kitörése. Embernél ez az időszak nagyon változó, de legelőbbször a második hét után és három hónapig belül szokott kifejlődni.

A veszttség házi állattainkál kétféleképp nyilvánul, vagy dühögésben vagy feltűnő lehangoltságban járó hűdesben; ez utóbbit esendes dühnek mondják.

A dühögő veszttség kezdeténél a kutya szomorú, durcas, barátságatlan és könnyen haragra lobbán. Az állat izgatott, helyét gyakran változtatja, öntudatlanul a levegőbe kap. Elvágást elveszt, de emellett mindenféle emésztetlenül tárgyat felszed. Az izgatottság tetőponjtján köhögési ösztöne és a harapási vágy fokozódik, hangja üvöltő, majd rekedt lesz.

Gyógyítani e bajt csak a legnagyobb pontossággal végrehajtott övrendszabályokkal lehet.

Járásunkban a veszttség az elmúlt hónapban járványszerűleg lépett fel s a dühödt ebek különösen a gyűveideken, több mint ötven embert martak meg.

Hatóságunk a veszedelem megállítására szigorú rendszabályokat leplettét életbe, elrendelte a kutyák köve tartását, az ebeknek zájkosárral

urat, tessék vigyázni azzal a lóval, mert nagyon veszélyes és szálaj.

Szentjőbi leszállt a lórol.

— Mond meg önéltőségünk, hogy köszönöm a figyelmzetést. Aggodalma melyen meghalott.

Azzal kantáron fogta a lovat s elvezette az országútig, ott felült rá s haza lovagolt.

Masnap reggel újra nyeregbe ült. Ezuttal szabadjára engedte a lovat. Menjen a merre akar O maga cigarettára gyujtott és elmerült gondolatába. Egyszerre fölpiantott. Amorette megnit csak ott állott a Csorbai kastély kapuja előtt. Közél a kapuhoz kényelmes zsöllében gyászruháns fiatal nő ült és olvasott. A lódobogásra felfiadt. Szentjőbi leugrott a nyeregből, megkötötte a lovat és hirtelen elhatározással belépett a kapun.

Szentjőbi vagyok — mondá, miközben szeméi gyönyörűséggel tapadtak a szép asszony arcára. — Önhibámon kívül zavarom. Amorette az oka. Mindig ide hoz erre a helyre. Különböben pedig megakarom köszönni aggódo gondoskodását. Ez az állat csakugyan kisse vad, de remelem, hogy idővel megfékezem.

A báróné mosolygott.

— Amikor övám volt, csak emberi kötelességetem teljesítettem. Hiszen tudja talán, milyen szerencsétlenséget idézett fel . . .

— Tudom, hallottam.

— És ön nem felti az életét?

— Erre a kérdésre nem tudok felelni, mert még sohasem gondolkoztam rajta.

A válasz kisse szentimentálisan hangzott, de gyöngéd mosolyt esalt a báróné ajkaira.

Amorette azontul is csaknem naponta a kastély felé vezette a gazdáját. Szentjőbi ha nem is látta mindig a bárónét, beerte azt, hogy egy egy méla pillantást vetett a lefüggönyözött ablakokra, amelyek mögött egy kareu nő-alak körvonalai rajzolódtak. Amikor a gyászvéd letelt, a báróné egy napon így szólt:

— Ön javíthatatlan Szentjőbi.

— Miért károné?

— Hát azt akarja, hogy önnel is baj essek?

— Amorette! gondolja?

— Azt.

— Ha parancsolja, nem ülök rá többé.

— Nincs jogom hozzá, hogy önnék parancsoljak!

— A világot legboldogabb emberek lennek, ha ehhez joga volna.

A báróné ajkából emelte mutató ujját.

— Nos hat? parancsolom!

Szentjőbi magához vonta a szép asszonyt.

— És mi lesz Amorette!

— Visszavezetjük szépen az istállóba. Idővel talán kocsiba fogjuk.

— Neki kell bennünket az esküvőre vinni. Hiszen nélküle sohasem találkoztunk volna . . .

Fehér Jenő.

leendő ellátását a kőbor ebek kúrtását; mégis daczára a legkorábbiakból intézkedéseknek, a járás egyes elbirtokolt nem törődésére, hanyagság miatt a veszedelmes kör még mindig pusztít, a dühölt ebek általános veszélyeztetik a vagyon és életbiztonságot.

Saját jól felfogott érdekükbe kérjük az elbirtokoltak, tartásuk be a hatóság közjót czélzó rendelkezését, mert csakis ezzel akadályozhatják meg a veszedelést tovább terjedését. Ne tegyék magukat minduntalan elülsőbe a szolgabírószolgálat rendelkezései, abból reájuk előny semmi esetre, de annál több anyagi és erkölcsi kár fog származni, mert a hatóság a rendintézkedések szemben a rendelkezéseire álló legszigoribb rendszabályokat és a legmagasabb büntetést fogja alkalmazni és ez rendben is lesz, mert valóban túrlhetetlen, hogy egyesek gondatlansága miatt az egész járás községe bizonytalanságban legyen.

HIREK.

Reiszig Ede.

Vasvármegye közéletének ismét nagy halottja van. Hü fia Reiszig Ede, ki vármegyefő, mint aljegyző, mint főjegyző közből, mint alispán hosszú ideig szolgált, s akit végre a kormány szülővármegyéje főispáni székébe is ültetett a mult vasárnap hosszú betegség után kiszenvedett.

Nagy ember szállt benne sírba. A legkiválóbbak közül való volt, kinek munkás élete csupa erény és példaadás. Sokat veszt elmulásával az egész ország, ahol az igazi nagyok száma mindig kevesebb lesz, de különösen vesztésége van Vasvármegyének, amelynek egyik legtisztelendő vezetője volt Reiszig Ede.

Haláláról családja a következő gászjelentést adta ki.

Öz. Reiszig Edéné szül. mezőszegedi Szegedy Ensch Irma baróné saját és gyermekei Dr. Reiszig Ede helygymnáziumi segédtitkár, Reiszig Antonia, Reiszig Lajos es. és kir. sorhajóosztályos, Reiszig Géza es. és kir. főhadnagy a Ferdinand bolgár fejedelem nevet viselő 11. huszárezredben, úgy ennek neve bezerédi Bezerédi Ilona, valamint gyermekei Irma és Margitka és az összes rokonság nevében megtört szívvel tudaja, hogy farró szeretett férje, illetőleg atyjuk, ipa és nagyatyjuk Reiszig Ede ur földbirtokos, a heidelbergi egyetem in scientiis rerum publicarum tudora, a Ferencz József rend esillagos középkeresete, a III. osztályú vaskorona-rend vitéze, stb., Szombathelyi r. t. város díszpolgára, a Vasmegegyi Gasinó-Egyesület elnöke, az Adria m. kir. tengerhajózási r. t. és a es. kir. szab. Delvasút Társaság ig. tagja stb., a Dunántúli helykerékek vasutak igazgatóság tagja önzetlen munkás életének 61-ik, boldog házasságának 37-ik évében hosszas szenvedés és a holdoklók szentségének ajtatos felvétele után 1908-ik évi augusztus hó 22-én reggel 7 óra 33 perczkor Grazban elhunyt.

A megboldogultnak hullt tetemei folyó évi augusztus hó 23-án fognak delután 4 órakor Grazban a Paulus-Tor melletti halottas házában a rom. kath. szentegyház szertartása szerint beszenteltetni és onnan a kamioni családi sírboltba szállítatni s ott 1908. évi augusztus hó 25-én delután 4 órakor történő újabb beszentelés után örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szentmise áldozatok 1908. augusztus 26-án deléltől 10 órakor Szombathelyen a Szent Ferencz-rendűek templomában, valamint Kis-Unyomban 27-én deléltől 9 órakor fognak a Mindenhatónak bemutatatni.

Amint áldás való elete, úgy áldás legyen szeretett emléken!

— **Uj csillag keresztés hölgy.** A király gróf Szapáry Pálné szül. Przedzietzka Mária Lujza grófnőnek a csillag kereszt tendet adományozta.

— **Halalozás.** gróf Saint Julien Walsee Kelemen salzburgi helytartó, v. h. t. t. a battányfalvi uradalom tulajdonosa f. hó 24-én este Salzburgban hirtelen elhunyt. Az elhunyt főurat, nején és gyermekein kívül nagyszámu élőkelo rokonság siratja.

— **Köszönetnyilvánítás.** A battánydi ág. hitv. evng. egyházközség hálás köszönetét fejezi ki a Muraszombat és vidéke tanuló ifjúságának azért, hogy Battánydon f. hó 20-án tartott táncmulatság tisztá jóvedelméből az egyházközség templom építési alapjára 52 koronát volt szíves adományozni.

— **Felülítések.** A muraszombati járási szünetező ifjúság Szent István napi battánydi mulatsága alkalmával az alább felsoroltak voltak szívesek felülítetni, amiert ez uton is hálás köszönet mond a rendezőség.

Csaplovits Ferencz Battányd, Kühr István 5—5 K. Batkol Tivadar Muraszombat, Takáts László Budapest 4—4 K. Meszarits István Muraszombat, Raiber Miklós Lendva-Nemesd, Balkányi Ernő 3—3 K. Siftár Károly Bodohegy, Titán Iván Murahalmos, Megyessy Amália Muraszombat, Kováts István Muraszombat, Pörkolab Gyula Battányd, Hima Sándor Alsómorác, dr. Geiger Arthur, dr. Sömen Lajos, dr. Vratarits Iván Muraszombat, Donosa József Tölgyes 2—2 K. özv. Jónás Istváné, Jónas János, Janzsa Ferencz Rónafő, Ruzsa Ferencz, György Kálmán, Hartman Ferencz, Kardos József Muraszombat, Vratarits Iván Kiszombat, Bankó Viktor Újtelek, Sági János Battányd, Kohn Samu, Fischer Lajos, özv. Tomkáné, Junknecz Sándorné, Pósfay Pongrácz Muraszombat, Bartáky János, Stern Zsigmond, Stern Gyula, Horváth Lajos Battányd, Vnesak Sándor Halmos, Keresztury Kálmán, Czapotb János Martonhely, Hirschl Simon, Luthár Viktor Barkócz, Malasies József, Kreiner István, Nemez János Muraszombat, Obál János Radkersburg, Bertalanics Ferencz Lehoner, Morgenstern Rudolfiné Bodohegy, Magyar István, Miklyos N. Hodos, Szekely János Ottóháza, Gróf Miklós Rónafő, Stevaneczez Nándor Muraszombat, Rehn István Falud 1—1 korona, Moreszky Simon Muraszombat 60 fillér, ifj. Kovács Feren Alsómorác, Heuberger László, Hirschl Miksa, Hirschl Lajos, Heimer Ernő Muraszombat 40—40 fillér, Siftár Lajos Muraszombat, Siftár Zoltán Pálmafa, Novák N. Körmenud 20—20 fillér.

— **Vadászat.** Pósfay Pongrácz fősolgabíró barkőci vadász területén a napokban sikerült vadászatot tartott, a melyen a házigazdán kívül részt vettek: Bodnár András járási számvéző, dr. Czifrák János ügyvéd, Gilény Sándor folyammérnök, Junknecz Sándor állatorvos, Horváth Pál th. fősolgabíró, Kleinrath József főkönyvelő, dr. Kremer István közig. gyakornok, Most Lajos könyvelő, dr. Skrlécz Mihály orvos és Szász Ferenc kir. albíró. Terütekre került 88 drb. fogoly.

— **Eljegyzés.** dr. Brandiux Sylvius volt es, és kir. főorvos jelenleg gyarkoló orvos eljegyezte szakonyi Szakonyi Jenő kir. telekönyveztől szép és művelt leányát Edith kasszonyt.

— **A muraszombati izraelita templom 1908. évi augusztus 31-én megtartott avatási ünnepélyének sorrendje:**

1. Diszközvülés.
2. Körment a törökkal a templom körül a templom főbejáratig szoltárának kíséretében.
3. A templom kulcsának ünnepélyes átadása az építész által, ennek átvétele és a kapu kinyitása dr. Ritscher Samu hitk. elnök ur által.
4. A török fogadás és 7-szeri körülvitele a templomban szoltárának kíséretében.
5. Dr. Scheiber Lajos budapesti rabbi ur beszéd kíséretében feljegyűz az örök mécses.
6. Mincha ima.
7. Templomavató beszéd, tartja dr. Büchler Simon keshethelyi rabbi ur.
8. Lekész avató, tartja dr. Bernstein Béla szombathelyi rabbi ur.
9. Dr. Schweiger Albert muraszombati rabbi ur székfoglalója.
10. Beszéd és ima királyért és hazáért, mondja dr. Schönwald Károly topolcai rabbi ur.
11. Hymnus.

Az énekzámokat a körmenudi énekkar közreműködésével Benant Lipót körmenudi és Silberman Sámuel muraszombati kántorok látják el.

— **Vadászat.** Barthalos István pápai ügyvéd, a muraszombat—alsóendvai vasút engedélyese a Zalahó melletti Nagyhegy pusztá nevű birtokán a mult heten vadászatot rendezett, a melyen járásközből is többen részt vettek. A vadászat befejeztével a szíves házigazda pazar lakomával vendégelte meg a kifáradt Nimródokat. A részt vevők a következők voltak: A házigazda, Acsády és Csapody mernökök, Fejes Gábor tiszteletes, Graszovich Vendel gazdatiszt és Saary József kir. járásbíró Elemér és Jenő fiaival.

— **Az egyház köréből.** Ő felsége a nyitrai kaptalanban gróf Battánydi Vilmos felszentelt püspök, trencsényi főesperesnek a székesegyházi főesperességre való előléptését jóváhagyta.

— **Próba szónoklat.** Emilitünk, hogy a helybeli izraelita hitközség a megüresedett rabbi állásra pályázatot írt ki. A f. hó 25-én tartott választmányi ülés keretében mutatkozott be a pályázók egyike, a békéscsabai rabbi, aki ekkor tartotta próba szónoklatát.

— **Jegyzői internátus.** Vas. Zala, Győr, Sopron, Moson, Fehér- és Veszprém vármegyék jegyzői kara elhatározta, hogy gyermekeik nevelésének megkönnyebbítésére ezekfelől Győrben fű és leány internátust létesít. Ennek érdekében Vasvármegye jegyzőtestülete az érdekelte meggyezőt egy-egy egyesület alakítására hívta fel. Tekintve a nemes ezelt, íly egyesület alakítása nem fog nehezebben kitűzteni s annak minden jegyző vagy segédjegyző tagja lesz. Az évi tagdíj 10 korona.

— **Agonyújtotta a villám.** Folyó hó 26-án az esti órákban nagy vihar vonult el a Muravölgy felett. Muracsemény község határában a viharok áldozata is lett. Kolmanits Rózi 15 éves leány a retent legettelt midőn a vihar kitört, a zapor elől a faluba igyekezett, de utközben villám sújtotta agyon. A vihar elmúltával a községbeliek a leány keresésére indultak s megis találtak holtestét a rét szelen, néhány lépésre tőle pedig a teher elszenesedett hullaja fekkét.

— **Értesítés** a szombathelyi női kereskedelmi tanfolyamról. A szombathelyi női kereskedelmi tanfolyam, — mely már 14 év óta szolgálja a közérdeket, — a polgári leányiskolával kapcsolatban a nm. vallás- és közoktatásügyi miniszterium kezdeményezésére Szombathely r. t. város iskoláinak és hatóságának támogatásával a tanfolyam tanári testülete állította fel.

A tanfolyam célja a nőknek előkészítése és szakszerű kiképzése kereskedelmi foglalkozásokra, nevezetesen könyveztől, pénztárosi, levelező, gyors- és gépirói stb. állásokra.

Tanfolyam: kereskedelmi számtan, könyvvel. kereskedelem- és váltóismeret, iródi munkálatok, magyar és német nyelv és levelezés, kereskedelmi földrajz áruismerettel, gyorsírás, szépírás és gépírás.

A szombathelyi női kereskedelmi tanfolyamha elő leányok vetnek fel, akik a polgári vagy felsőbb leányiskola és leánygymnázium négy osztályát, vagy a felsőnépiskolát sikerrel végezték. Belephetnek a tanfolyamba azok is, akik ha nem is végezték a fentnevezett iskolákat, de felvételi vizsgálatot igazolják, hogy kellő előképzettségük van a tanfolyam sikeres elvégzéséhez.

A felvételi vizsgálat tárgyai: magyar nyelvtan és fogalmazás, számtan és földrajz. A felvételi vizsgálat díja 10 korona és engedélyezéséért ahálított igazgatóhoz kell folyamodni.

Az évi tandíj 80 korona, mely 8 hónapban át 10 koronás részleteken fizethető. Beiratási díj 4 korona, ezenkívül a kirándulási alaphoz 1 koronát, az Ertesítőt 40 fillért kell fizetni.

A gépírás tanításért és az, írógep használatáért külön díj nem fizetendő.

Tandíjmentességi kedvezmény csak kivételesen adatik minden tanfolyamú kttűnő vagy jeles előmenetelt tanúsító növendékeknek, de azoknak is csak abban az esetben, ha a fizető tanfolyk száma már betelt.

A tanítást felsőkereskedelmi iskolai szaktanárokkal teljesítik. A növendékek női felügyelet alatt vannak. A női kereskedelmi tanfolyam jövőben is egy év alatt végezhető.

A tanítás az 1908—1909. iskolai évben szeptember hó 10-én kezdődik. A tanfolyamot sikerrel végzett növendékek elbocsátó bizonyítványt kapnak. A bizonyítványt a szaktanárokkal, az igazgató a vallás- és közoktatási Miniszterium, valamint a kereskedelmi Miniszterium részéről kiküldött miniszteri biztosok írják alá.

A női kereskedelmi tanfolyam elvégzése nemcsak a pénzügyteknéknél, biztosító társulatoknál, kereskedelmi vagy ipari létesítményekben, ügyvédi s körjegyzői irodákban biztosít a nőknek tisztességes megélhetést, hanem a legegyszerűbb háztartásban is nagy sikerrel értekesíthető.

Az eddig végzett növendékek nagy része képzettségének megfelelő alkalmazást nyert.

Az új iskolai évre a beiratások szeptember hó 6-án és 8-án d. u. 3—5-ig lesznek, de előjegyzések f. évi aug. hóban is elfogadhatók. Az előjegyzések díjtalanok.

A szervezet értelmében 40 tanuló vehető fel a tanfolyamra a jelentkezés sorrendjében. Akik magukat elő nem jegyeztetik, csak akkor számíthatnak felvételre, ha az említett létszám az előjegyzettekben nem telik ki.

Bővebb felvilágosítás alulírottai vagy helyetteséni nyerhető.

Szombathely, 19. S. évi augusztus hó, Pálffy Boldizsár, a polgári leányiskola és női kereskedelmi tanfolyam igazgatója.

Apró hirdetés.

Verik Gergely szőlészeti munkavezető Muraszombathat állását elfoglalta, a ki munkásságát igénybe óhajtja venni, a gazdákör irodájában jelentkezhetik.

Szenát és erő takarmányt közvetít a gazdákör, ha ez iránt megkeresik.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziész, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közvényűl, oszrál és meghűléseknél, bedörzsöléséppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvaosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára uvegekben K—80, K.1.40 és K.2.— és üvegszón minden gyógyszerárban kapható.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest, D. Richter gyógyszerár az „Arany oroszlánh. 21“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétküldés.

Fuisz-féle házban (Dobrai János vendéglőjével szemben) egy udvari lakás: egy szoba, konyha, éléskamara I-ső októberről bérbeadó.

Ugyanezen ház szabadkézből eladó. Értekezhetni Bács Jánosné háztulajdonosnővel Muraszombat.

3050/1908. ikt. sz.

Hirdetmény.

A muraszombati kir. járásbíróság, mint tkvi hatóság részéről közlé tételik: miszerint a Körmend—Zalalövő—Óriszentpéter—Muraszombati (magyar délynyugti) h. é. vasut számára az alább megnevezett határokon kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás elhelyezésére a helyszínére a következő határnapok tüzetnek ki, ugymint: Petőfa, Péterhegy, Kerkaszabadhegy, Mátýásdomb és Órfalu községek néve 1908. szeptember hó 11-én délelőtt 9 óra, Mátýásdomb állomásra; Musznya, Vasklak, Battyánd, Márkusháza és Muraszombat községek néve 1908. szeptember hó 12-én délelőtt 8 óra Muraszombat állomásra.

Az érdekeltek felhívtnak, miszerint metafáni észreveteleik a fentebbi határnapon a bizottság előtt előterjeszsek, különben a kisajátítás és a felvett tétfogat, ugy a feljegyzett szolgáltnak s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Egyttal felhívtnak mindazok, akik a fentebbi határokon a Körmend—Zalalövő—Óriszentpéter—Muraszombati h. é. vasut számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitű kártalanítási összeg mennyiségére néve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármii czim alatt igényt tartanak; ezeket 1908. évi október hó 24-ig ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentsek, minthogy a később jelentkezők észreveteleire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítás és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadtni, akinek névéré és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekelezett vagy felülkelezett tételek pedig ezental a kisajátított területekről hivatalból le fognak töröltni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekinthető.

Kelt Muraszombaton, 1908. július 22-én.

Aczél, kir. jbró.

Szives tudomására

adom a n. é. közönségnek, hogy üzletem a mai naplól kezdve a Délvasmegyei Takarékpénztár épületében, a gyógyszerár mellett van,

Kiváló tisztelettel

őzv. Hartmann Frigyesné

órás és ékszerész

Muraszombat, 1908. év augusztus hó 30.

Árlejtési hirdetmény.

A bagonyai róm. kath. iskolaszék folyó évi augusztus hó 20-iki ülésében egy új tanterem és új kántortanítói lakás építése határozatotott.

Ezen építmény vállalkozás utáni biztosítása végett 1908. évi szeptember hó 30-án délelőtt 9 órakor a helyszínen szóbeli és írásbeli zártajánlatok elfogadása mellett nyilvános árlejtés fog tartatni.

Felhívtnak a vállalkozni szándékozóknak, hogy ajánlataikat a fenti határidőig az iskolaszékhez küldjek be.

Bagonya, 1908. augusztus 24.

Koczuvány,
iskszeki jegyző.

Hólyag papir

befőzéshez, finom minőségű jutányos áron kapható:

Balkányi Ernő papirkereskedésben Muraszombat és Alsólendva.

Tüzifa eladás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Muraszombathat, Kiskanizsán Horváth József városi rendőr telkén, valamint a vasuti állomás mellett

tüzifa raktárt

rendeztem be.

Az árak szállítás nélkül a következők:

Bükk- és gyertyán hasábfá	méterölenként 36 kor.
Nyirfa	” 32 ”
Fürészelt kemény kevert botosfa	” 24 ”
A házhoz szállítás Muraszombatba méterölenként	1 kor. 50 fill.

Megrendelhető Horváth József városi rendőrnél és Kemény Mórnl Muraszombathat.

Maradtam teljes tisztelettel

Schwarz Izidor,
tüzifa kereskedő.

LEGJOBBAK A
RESICZAI EKÉK,
LOSONCZI VETŐGÉPEK
és
KALMÁR FELE ROSTÁK

Kívánatra szivesen küldünk árjegyzéket.
A Magyar Kir. Allamvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, Budapest V.
Vácsi körút 32.

Ki szép akar lenni használonj
Mintsek-fele
Aranka-Crém.

Egy tégyél ára 1 korona, nagyobb rózsza színben 2 korona, Aranka szappan 70 fillér, Aranka moszóvíz 1 korona, Aranka hölgypor 1 korona, nagy 2 korona.

Kinek őszül a haja használonj
Aranka haj-
íjtót 1 üveg utasítással 2 korona.

Ki gyönyörű szőke haját akar
használonj Aranka hajszőkítőt 1 üveg 1 kor, nagy 2 kor.
Kapható: Muraszombathat Böles Béla gyógyszerárban
ugy a **Mintsek Géza** vegyszertári labora-
készítőnél torumában

Kecskemét.

6 korona értékű rendelésnél ingyen csomagolás és szállítás.